

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Ülke Masaları Bülteni

Temmuz 2019
Sayı : 8

Ülke Dosyası : Etiyopya

Gücünü ve
Potansiyelini Keşfet

● *Ülkelerden Ticari Haberler*

● *Etiyopya Ülke Bulguları ve Pazar Fırsatları*

● *Bakanlıktan*

Dış Temsilcilikler ve Uluslararası Etkinlikler Genel Müdürlüğü

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM - ÜLKELERDEN TİCARİ HABERLER	3
1.1 Azerbaycan Gümrük Sisteminde Yeni Karar	3
1.2 Rusya Federasyonu'nda "Birleşik Ürün Etiketleme ve Takip Sistemi"	3
1.3 İran Maden Sektörü	4
1.4 Avustralya "Kahverengi Kokarca Böceği" ile Mücadele Tedbirlerini Açıkladı	6
1.5 Avustralya'ya Fıstıklı Helva İhracatında Bulunan Firmalarımızın Dikkatine	7
1.6 Uzak Doğu'ya Tavuk Eti İhracatı Olanağı	7
1.7 Japonya Uçak Sanayinde Güçleniyor	8
1.8 Japonya Başbakanı ABE'nin İran Ziyareti	9
1.9 Avustralya'ya İnşaat Demiri İhracatımıza Yönelik Anti-Damping ve Telafi Edici Vergi Soruşturma Kararı	9
1.10 Mitsubishi UFJ Bank Gelişmekte Olan Ülkelere Yönelik Fon Kuruyor	10
2. BÖLÜM - ÜLKE DOSYASI (ETİYOPYA)	10
Etiyopya Ülke Bulguları ve Pazar Fırsatları	10
2.1 Ülke Bulguları	12
2.2 Dış Ticaret	13
2.3 İkili Ticari ve Ekonomik İlişkiler	13
2.4 Pazar Değerlendirmesi	15
2.5 Ülkemiz için Öncelikli Sektörler	17
3. BÖLÜM - BAKANLIKTAN	20
3.1 Ticaret Bakanlığı Destekleri	20
3.2 Ticaret Bakanlığı Destekleri Kapsamındaki Yurtdışı Fuarlar	20
3.3 Ticaret Bakanlığı Yurtdışı Teşkilatı	21
3.4 Ticaret Bakanlığı İletişim Noktası	21
3.5 Ticaret Bakanlığı Uzmana Danışın Uygulaması	21
3.6 Dış Talepler Bülteni	21

Ülkelerden Ticari Haberler

AZERBAYCAN GÜMRÜK SİSTEMİNDE YENİ KARAR

13 Haziran 2019 tarihli Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Kararı ile “Gümrük Sisteminde Yeniliklerin Devam Ettirilmesine İlişkin İlave Tedbirler Hakkında Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanının 4 Mart 2016 Tarihli ve 1853 No’lu Kararı”nda değişiklik yapılmıştır.

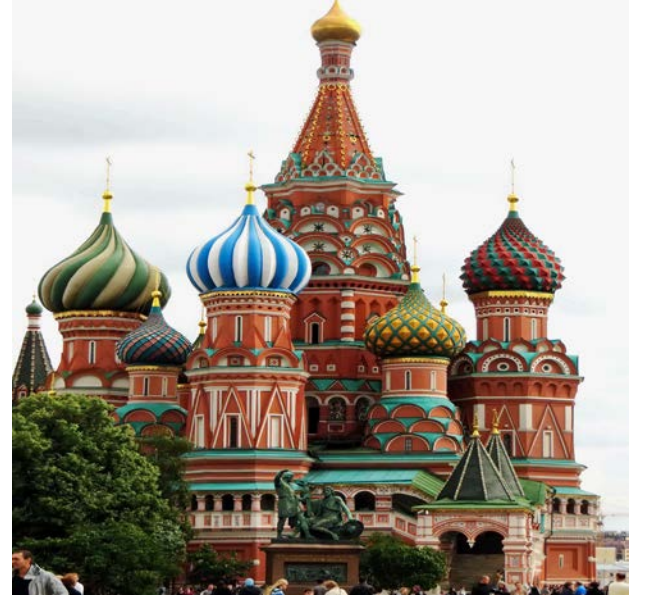

Söz konusu değişiklikte: Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Gümrük Komitesi tarafından, ihracatçı ülkeler tarafından tanzim edilen uluslararası anlaşmalarla önceden kabul edilmiş belgeler esasında serbest dolaşıma girişin temin edilmesi ve diğer kamu kurumlarının elektronik ortamda bilgilendirilmesi; özet beyana ek olarak sunulan belgeler esasında ise serbest dolaşıma girişin temin edilmesi ve önceden verilmiş olan izinlerin kontrol edilmesi işlemleri bağlamında sunulması gerekli veterinerlik, sağlığa uygunluk, bitki sağlığı ve diğer sertifikaların yanında, eşyanın gıda mahsulü olması halinde “Gıda Güvenliği Sertifikası”nın sunulması gerektiğine ilişkin husus eklenmiştir. İlgili kuruluşun ise “Gıda Güvenliği Ajansı” olduğuna ilişkin değişiklik yürürlüğe girmiştir.

Kaynak: T.C. Bakü Gümrük Müşavirliği

RUSYA FEDERASYONU’NDA “BİRLEŞİK ÜRÜN ETİKETLEME VE TAKİP SİSTEMİ”

Rusya Federasyonu’nda (RF), kayıt dışılığın azaltılması ve eşit rekabet koşullarının sağlanması amacıyla dijital ekonomiye geçişin bir parçası olarak, ithal edilen tüm ürünlerin etiketlenerek, ülkeye girişinden nihai tüketiciye ulaşmaya kadarki sürecinin izlenilmesi amacıyla, 2024 yılına kadar, “Birleşik Ürün Etiketleme ve Takip Sistemi”nin kurulması planlanmaktadır. Bu kapsamda, ilk olarak 12.08.2016 tarihinde kürk manto ürününde pilot uygulamaya geçilmiştir.

Ülkemizden RF’ye ihracatta önemli yer tutan ayakkabı ürünlerinde 01.07.2019 tarihinde, hafif sanayi sektöründe yer alan ürün gruplarında ise 01.12.2019 tarihinden itibaren etiketleme uygulaması zorunlu hale gelecektir.

Söz konusu ürünlerin GTİP bilgileri ile zorunlu etiketlenmenin başlayacağı tarihlere ilişkin tablo aşağıda yer almaktadır:

Mal Tanımı		GTİP	Tanımlama Başlangıç Tarihi
1	Tütün ürünleri	2402	1 Mart 2019
2	Parfüm ve tuvalet suları	3303 00	1 Aralık 2019
3	Kauçuktan yeni dış lastikler	4011	1 Aralık 2019
4	Tabii deri veya kompozit deriden elde edilen giyim eşyası	4203 10	1 Aralık 2019
5	Kadınlar ve kız çocuklar için örme bluzlar, gömlekler vb.	6106	1 Aralık 2019
6	Erkekler veya erkek çocuklar için paltolar, kabanlar, kolsuz ceketler vb.	6201	1 Aralık 2019
7	Kadın ve kız çocuklar için mantolar, kabanlar, kolsuz ceketler vb.	6202	1 Aralık 2019
8	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet ve mutfak bezleri	6302	1 Aralık 2019
9	Ayakkabı	6401, 6402, 6403, 6404, 6405	1 Temmuz 2019
10	Fotoğraf makinaları vb.	9006	1 Aralık 2019

Kaynak: T.C. Moskova Ticaret Müşavirliği

İRAN MADEN SEKTÖRÜ

İran, maden ve mineral bakımından dünyadaki en zengin ülkeler arasındadır. Sektörün GSYİH'deki payı yaklaşık %4,5'tir. İran dünyadaki maden ve mineral rezervlerinin %7'sine sahip olup, bu konuda dünyanın ilk 10 ülkesi arasında yer almaktadır. Orta-doğu'da ise bu alanda ilk sıradadır.

İran'da demir, çinko, kurşun, magnezyum, bakır, altın üretim ve çıkarma işlemleri çok eski tarihlerden beri yapılmaktadır.

Tüm bu zenginliğe rağmen, İran'ın maden kaynaklarını henüz etkili ve verimli bir şekilde kullanamadığı değerlendirilmektedir. Ülke ihracatında madenlerin payı çok azdır. İran, halen yıllık olarak rezervlerinin %0,6'sından daha az bir rakama tekabül eden, 340 milyon ton mineral kaynağı çıkarmaktadır. Bugüne kadar ülkedeki 70 tip minerale ek olarak, yaklaşık 5.400 maden çeşidi keşfedilmiştir.

İran madenleri çoğunlukla açık saha şeklindedir. Sahaların %97'si özel sektör tarafından işletilmekte, devletin ekonomideki başatlığının sektörde bulunmadığı görülmektedir.

İran'da en çok üretilen maden, 133 milyon tonla kalkerdir. Demir ve bakır cevheri ile dekoratif taş madenleri kalkerli takip etmektedir. Basra Körfezi'ndeki alüminyum rezervlerinin %12'sine sahip olan ülkede, Hükümetin 2025 yılına kadar 1,5 milyon ton alüminyum çıkarma ve işleme hedefi bulunmaktadır. Demir cevherinde ise ülke dünyadaki ilk on üretici arasında yer almakta olup, yılda 35 milyon ton demir cevheri çıkarılıp işlenmektedir. US Geological Survey tarafından yapılan bir tahminde, İran'ın dünyadaki en büyük çinko yatakları, ikinci büyük bakır yatakları, dokuzuncu büyük demir cevheri yatakları, beşinci büyük alçıtaşı ve barit yatakları ile onuncu büyük uranyum rezervlerine sahip olduğu belirtilmiştir. Çinko ve kurşunda 220 milyon ton kanıtlanmış rezervi olan ülkenin yalnızca 200 bin ton istihraç yapabildiği, bunun da ancak yarısını ihraç edebildiği belirtilmektedir.

Demir cevheri madenlerinin çoğu Yezd, Kerman, Merkez ve Horasan eyaletlerinde bulunmaktadır.

İran Maden ve Maden Sanayileri Geliştirme ve Yenileme Kurumu (IMIDRO) devlete ait bir şirket olup, sektörde kuralları belirleyen kuruluştur. Sektörün en önemli sorunu teknoloji açığı, makine-ekipman altyapısının eskiliği ve düşük verimlilik olarak gösterilmektedir. Ancak, İran'a yönelik halihazırdaki ABD yaptırımları, maden ve metal sektörüne yönelik makine ticareti ve sabit yatırımların önündeki en önemli engel olarak ortaya çıkmaktadır.

ABD'nin İran'a yönelik yaptırımları ve bu çerçevede İran Hükümeti'nin ithalat ve kambiyo rejimine ilişkin aldığı tedbirler hakkında detay bilgiye, Bakanlığımızın aşağıda bağlantısı verilen web sayfasından ulaşılması imkanı bulunmaktadır.

<https://www.ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/guney-asya/iran/pazar-bilgileri/pazarda-dikkat-edilmesi-gereken-hususlar>

Kaynak: T.C. Tahran Ticaret Müşavirliği

AVUSTRALYA “KAHVERENGİ KOKARCA BÖCEĞİ” İLE MÜCADELE TEDBİRLERİNİ AÇIKLADI

Avustralya Federal Hükümeti Tarım Bakanlığı, özellikle Avrupa ve Kuzey Amerika genelinde gözlemlendiği belirtilen yayılmaya atıf yapılarak, 2019-2020 döneminde “kahverengi kokarca böceği (brown marmorated stink bug-BMSB)” ile mücadele etmek amacıyla kararlaştırılan tedbirleri açıklamıştır.

Bu kapsamda, 1 Eylül 2019 tarihinden 31 Mayıs 2020 tarihine kadar Avustralya topraklarına risk unsuru tespit edilen

ülkelerden veya bu ülkeler üzerinden gelecek olan deniz araçları ile bu ülkelerde üretilen veya bu ülkelerden gönderilen belirli ürünleri yöne-

lik olarak uygulanacak tedbirlerin detayları (<http://www.agriculture.gov.au/import/before/brown-marmorated-stink-bugs#are-there-any-exemptions-to-the-measures>) adresinde yer almaktadır.

Ülkemiz ile birlikte toplam 33 ülke, “kahverengi kokarca böceği (brown marmorated stink bug-BMSB)” özelinde riskli olarak belirlenmiş bulunmaktadır. Bu ülkeler; Arnavutluk, Andora, Ermenistan, Avusturya, Azerbaycan, Belçika, Bosna Hersek, Bulgaristan, Kanada, Hırvatistan, Çek Cumhuriyeti, Fransa, Gürcistan, Almanya, Yunanistan, Macaristan, İtalya, Kosova, Lihtenştayn, Lüksemburg, Makedonya, Karadağ, Hollanda, Romanya, Rusya, Sırbistan, Slovakya, Slovenya, İsviçre, İspanya, Türkiye, ABD, Japonya’dır.

Yukarıda belirtilen ülkelere yönelik olarak belirlenen yüksek riskli ve riskli ürün grupları ise fasıl numaraları bazında açıklanmış olup, buna göre;

- 36, 44, 45, 57, 68, 69, 70, 72, 73, 74, 75, 76, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 93 no.lu fasıllarda yer alan ürünleri yüksek riskli,

- 25, 26, 27, 28, 29, 31, 38, 39, 40, 46, 47, 48, 49, 56 fasıllarda yer alan ürünleri riskli; olarak değerlendirilmiştir.

Yüksek riskli ürünler, Avustralya topraklarına 2019-2020 döneminde **ülkemizin de dahil** olduğu listede yer alan ülkelerden geldiğinde zorunlu olarak kontrole tabi tutulacak; **riskli ürünler** ise, normale kıyasla daha yüksek oranda olmakla birlikte sadece rastgele seçim yöntemiyle kontrole tabi tutulacaktır. Yukarıda belirtilen fasıllar dışında kalan ürünler, **sevkiyat sırasında aynı konteyner içerisine konulmadığı sürece**, bu uygulamanın dışında tutulacaktır.

Diğer taraftan, ülkemiz dahil riskli olarak belirlenen ülkelerden veya bu ülkeler üzerinden Avustralya’ya 2019-2020 döneminde ulaşan deniz araçlarına yönelik kontroller artırılacak olup, her bir deniz aracının öncelikle kendi denetimlerini yapması talep edilecek, ayrıca varış öncesinde belirli hususları da beyan etmesi istenecektir. Avustralya’ya ulaşmasını müteakip ise zorunlu kontrole tabi tutulacaktır.

Zorunlu kontrol, içerisinde riskli ürünleri ile birlikte deniz araçlarının kahverengi kokarca böceğinden arındırılması işlemine tabi tutulması zorunluluğu bulunmakta olup, bu işlem için onaylanan yöntemler şunlardır:

- **Isıl işlem (Heat treatment)**
- **Metil bromid fumigasyon,**
- **Sülfür florid fumigasyon,**

UZAK DOĞUYA TAVUK ETİ İHRACATI OLANAĞI

Çin'in domuz çiftliklerinde ortaya çıkan "Afrika Domuz Kolerası" Japonya'da tavuk eti fiyatlarının artmasına yol açmıştır.

Afrika Domuz Kolerası hastalığı nedeniyle Çin halkı domuz eti tüketimini azaltıp ucuz olan tavuk etine yönelmesinin Çin'in tavuk eti ithalatını artırdığı bildirilmektedir. Çin, ithalat talebini dünyanın en büyük tavuk eti üreticileri olan Tayland ve Brezilya'dan karşılamaya çalışmıştır. Çin'den kaynaklanan talep, Tayland ve Brezilya menşeli tavuk etinin fiyatının artmasına ve bu durum neticesinde, hem Çin'de hem de Japonya'da tavuk eti fiyatlarının artmasına neden olmuştur. Japonya, Tayland ve Brezilya tavuğunun en büyük müşterilerinden biridir ve ülke tavuk eti ithalatının %70'ni Brezilya'dan, %20'sini ise Tayland'dan karşılamaktadır.

Söz konusu arındırma işleminin, sevk öncesi ilgili ülkede yapılması mümkün bulunmaktadır. Ancak, bu işlemi yapabilmek için kayıt zorunluluğu getirilmiş olup, detaylı bilgiler ile halihazırda muhtelif ülkelerde bu işlemi yapmak üzere onaylanmış firmaların bilgileri:

(<http://www.agriculture.gov.au/import/before/brown-marmorated-stink-bugs/brown-armored-stink-bugs-2018-19/offshore-treatment-provider-#201920-bmsb-season>) adresinde yer almaktadır.

Kaynak: T.C. Sidney Ticaret Ataşeliği

AVUSTRALYA'YA FISTIKLI HELVA İHRACATINDA BULUNAN FİRMALARIMIZIN DİKKATİNE

Ülkemiz menşeli "fıstıklı helva" gıda ürününün Avustralya standartlarına aykırı olduğunu ifade eden bir bildirim (izin verilen limitin üzerinde salmonella tespiti) Avustralya yetkili makamları tarafından 4 Haziran 2019 tarihinde T.C. Sidney Başkonsolosluğu, Ticaret Ataşeliğine iletilmiştir.

Avustralya'da riskli gıda olarak tanımlanan fıstık ve kurutulmuş biber ürünlerine ilişkin yürürlükte olan denetim sistemi hakkında detaylı bilgiler:

(<http://www.agriculture.gov.au/import/goods/food/inspection-compliance/risk-food/tahini>) adresinden temin edilebilmektedir.

Kaynak: T.C. Sidney Ticaret Ataşeliği

Dış Temsilcilikler ve Uluslararası Etkinlikler Genel Müdürlüğü

Japonya'da Tayland menşeli tavuk etinin fiyatı %6 artarak 360-380 JPY/kg, Brezilya menşeli tavuk göğüs etinin fiyatı ise %7 artarak 320-330 JPY/kg olmuştur. Bu haberin kaynağı olan Nikkei Gazetesi'nde bahsedilmemesine rağmen, Çin'deki hastalık nedeniyle G. Kore, Singapur ve Hong Kong'da da tavuk eti fiyatlarının ve ithalatının artacağını tahmin edilebilir. Diğer yandan, Çin'den kaynaklanan talep artışının, ülkemizde de tavuk eti fiyatlarında son dönemde gözlemlenen artışta etkisi olduğu tahmin edilmektedir. Ancak, her halükarda Uzak Doğu ülkelerine tavuk eti ihracatı için konjonktürün olumlu olduğu ifade edilebilir.

Kaynak: Nikkei Gazetesi

JAPONYA UÇAK SANAYİNDE GÜÇLENİYOR

Mitsubishi Heavy Industries (MHI) firmasının "MRJ" (Mitsubishi Regional Jet/SpaceJet) olarak adlandırıldığı orta büyüklükteki bir uçak ve Honda'nın "business jet" modeli bir uçak üretmesinin Japon teknoloji firmalarına yeni ufuklar açmaya başladığı, sektörel kaynaklarca değerlendirilmektedir. TV, bilgisayar ve akıllı telefon pazarında rakiplerinin gerisinde kalarak havlu atan Japonya sanayisinin, havacılık sektörü

sayesinde yatırım yapabileceği ve büyüyebileceği yeni alan bulmuş olabileceği ifade ediliyor.

MHI'nın geçen ay orta sınıf uçak pazarının ikinci büyük oyuncusu olan Kanada'nın Bombardier firmasının "Regional Jet" projesini satın almak için 550 milyon dolarlık teklif vermesi dikkat çekmiştir. Diğer yandan, Japonya'nın yenilikçi firmalarından biri olan "Sekisui Chemical" ABD'nin uçak parçaları üreten "AIM Aerospace" firmasını 510 milyon dolara satın almak üzere anlaşmaya varmıştır. AIM Aerospace, karbonfiber ve kompozit materyal üreticisidir. Sekisui Chemical'ın ise yüksek esnekliğe sahip plastik materyallerde yenilikçi ve rekabetçi bir firma olduğu

bilinmektedir. Buna ilave olarak, Firma iki yıl önce elektrikli taşıtlar için yarı-katı lityum batarya da geliştirmiştir.

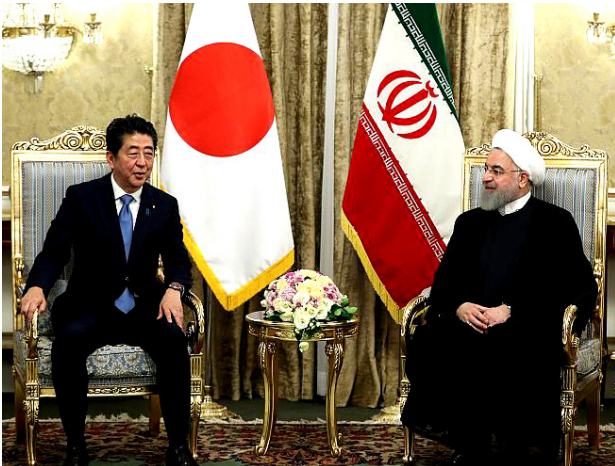
Paris Havacılık Fuarı'nda, Japonya'nın Ar-Ge odaklı firmalarından "Toray Industries" ve "Teijin Limited", havacılık endüstrisine yönelik geliştirdikleri yeni bir karbon-fiber materyal ile üretilmiş ürünleri sergilemişlerdir. Bu karbon-fiber materyaller demire göre dörtte bir ağırlığa ve 10 kat dirence sahip olup, bu materyallerin gelecekte uçak parçalarının üretim maliyetlerini %50 düşüreceği hesaplanmaktadır. Söz konusu teknolojinin 2021'den itibaren uçak üretiminde kullanılmaya başlanacağı ve 2025 yılından itibaren yaygınlaşacağı öngörülmüyor.

Japonya'nın havacılık sektöründeki bu performansı, Ülkenin savunma sanayinde önemli gelişmelere yol açabileceği de dile getirilmektedir.

Kaynak: Nikkei Gazetesi

JAPONYA BAŞBAKANI ABE'NİN İRAN ZİYARETİ

Japonya Başbakanı Abe 12 Haziran'da İran'a bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Başbakan Abe İran'da en yüksek düzeyde karşılanmıştır. 12 Haziran'da Cumhurbaşkanı Ruhani ile görüşen Başbakan Abe, 13 Haziran günü İran'ın en büyük lideri olan Ayetullah Hamaney ile 50 dakikalık bir görüşme gerçekleştirmiştir. Bu ziyaret ile, bir Japon Başbakanı ilk defa

Dış Temsilcilikler ve Uluslararası Etkinlikler Genel Müdürlüğü

Ayetullah düzeyinde görüşme gerçekleştirmiş olmuştur. Ayetullah Hamaney, genel olarak yurt dışına çıkmamakta ve başbakan düzeyinde de nadir olarak görüşme yapmaktadır. Hamaney en son Şubat 2016'da İtalya Başbakanı ve Şubat 2017'de İsveç Başbakanı'nı kabul etmişti.

Kaynak: Nikkei Gazetesi

AVUSTRALYA'YA İNŞAAT DEMİRİ İHRACATIMIZA YÖNELİK ANTI-DAMPİNG VE TELAFİ EDİCİ VERGİ SORUŞTURMA KARARI

Avustralya Anti-Damping Komisyonu tarafından, ülkemizden 1 Ekim 2017-30 Eylül 2018 döneminde yapılan inşaat demiri (steel reinforcing bar) ihracatına ilişkin olarak yürütülen anti-damping ve telafi edici vergi soruşturması 18 Nisan 2019 tarihinde sonuçlanmıştı.

İlgili Komisyon raporunda: "İnceleme dönemi içerisinde Türkiye'den Avustralya'ya tüm ihracatçılar tarafından yapılan dampinge konu olabilecek ihracatın toplam hacminin "ihmal edilebilir" seviyede olduğu, tespitlere istinaden soruşturmanın iptal edilmesinin önerildiği, ayrıca 18 Nisan 2019 tarihinden itibaren inşaat demiri ihracatı üzerine getirilmiş olan %4 damping marjı oranında teminat alınması uygulamasının da sona erdirildiği" açıklanmaktaydı.

Anti-Damping Komisyonu komiseri tarafından, söz konusu Rapor ve akabinde alınan cevaplar sonucunda “anti-damping ve telafi edici vergi” soruşturmasının tamamen iptal edildiği, 20 Haziran 2019 tarihinde 2019/80 sayılı Duyuru ilan edilmiş olup, söz konusu Duyuru ve eki Rapor (*Termination Report No:495*) ile soruşturmaya ilişkin diğer bilgi ve belgelere (<https://www.industry.gov.au/data-and-publications/anti-dumping-commission-current-cases/495>) adresinden ulaşılabilir.

Kaynak: T.C. Sidney Ticaret Ataşeliği

MİTSubİSHİ UFJ BANK GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERE YÖNELİK FON KURUYOR

Japonya'nın en büyük bankalarından biri olan “Mitsubishi UFJ Bank”ın yurt dışında yapılan altyapı yatırımlarını desteklemek amacıyla yaklaşık 900 milyon dolar büyüklüğünde bir fon oluşturmakta olduğu bildirilmektedir. Bahse konu fonun, gelişmekte olan ülkelerde yapılan yol, demiryolu ve yenilenebilir enerji projelerine yatırım yapacağı ve gelişmiş ülkelerde yapılan yenilenebilir enerji projelerinin de fonun kapsamında olacağı ifade edilmektedir.

McKinsey tarafından yapılan bir araştırmaya göre, 2030 yılına kadar dünyada 3,3 trilyon dolar civarında altyapı yatırımı yapılacağı tahmin edilmektedir. Japon şirketlerinin yurt dışında üstlendiği altyapı yatırımlarının 2020 yılında, 2017 yılına göre %30 artarak 30 trilyon JPY'ye ulaşacağı bildirilmektedir.

Kaynak: Nikkei Gazetesi

Etıyopya Ülke Bulguları ve Pazar Fırsatları

ÜLKE BULGULARI

• 2018 yılında cari fiyatlara göre, 80 milyar dolar olacağı tahmin edilen GSYİH'nın 2019 yılında 91 milyar dolar ve 2024 yılında 138 milyar dolar olması beklenmektedir. (IMF-Nisan 2019)

• Etiyopya, 2018 yılı itibariyle 194 ülke arasında dünyanın 70. büyük ekonomisidir. [ABD 1. (21 trilyon dolar), Türkiye 19. (766 milyar dolar)] (IMF-Nisan 2019)

• 2018 yılında nüfusu %2 oranında artarak 94 milyon kişiye ulaşan ve bu sayıyla dünyada 16. sırada yer alan Etiyopya'nın, 2024 yılında 104 milyonluk bir nüfusa sahip olacağı tahmin edilmektedir. [Çin 1. (1 milyar), Türkiye 19. (82 milyon)] (IMF-Nisan 2019)

• Cari fiyatlara göre Etiyopya, 2018 yılında 853 dolarlık kişi başına düşen milli gelir ile dünyada 173. sırada yer almaktadır. [Lüksemburg 1. (114.234 dolar), Türkiye 73. (9.346 dolar)] (IMF-Nisan 2019)

• 2018 yılında sabit fiyatlara göre %8 oranında artan GSYİH'nın, 2019 yılında da %8 oranında artarak 91 milyar dolar olması beklenmektedir. (IMF-Nisan 2019)

• 2018 yılında %14 olan tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranının 2019 yılında %9 olacağı tahmin edilmektedir. (IMF-Nisan 2019)

• 2018 yılında %7 oranında açık vereceği tahmin edilen cari ödemeler dengesinin GSYİH'ya oranının, 2019 yılında %6 ve 2024 yılında %3 oranında açık vermesi beklenmektedir. (IMF-Nisan 2019)

• 2018 yılında %39 olacağı tahmin edilen ülkedeki toplam yatırımların GSYİH'ya oranının, 2019 yılında %38 ve 2024 yılında %35 olması beklenmektedir. (IMF-Nisan 2019)

• Etiyopya, 2017 yılında 4 milyar dolar ile doğrudan yabancı yatırım çeken ülkeler arasında 49. sıradadır. [ABD 275 milyar dolar ile 1., Türkiye 11 milyar dolar ile 28. (UNCTAD)]

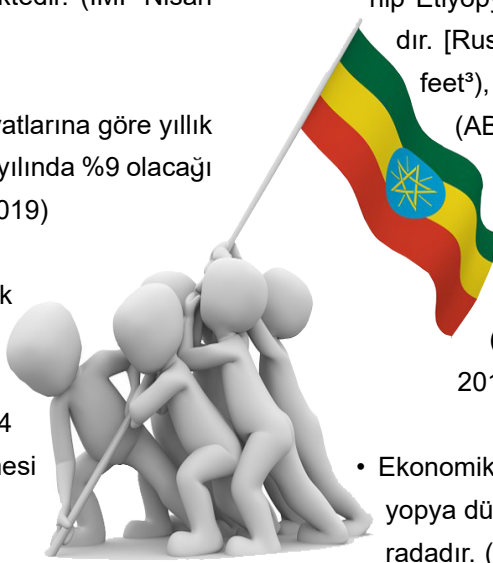
• 2015-2017 döneminde toplam doğrudan yabancı yatırım miktarı 18 milyar dolar olan Etiyopya, 2017 yılında 19 milyar dolarlık toplam yabancı sermaye stoku ile dünyada 92. sıradadır. [ABD 8 trilyon dolar ile 1., Türkiye 181 milyar dolar ile 33. (UNCTAD)]

• 2002-2014 döneminde kişi başına düşen yenilenebilir ülke içi temiz su kaynakları azalmakta olan ülkeler arasında Etiyopya, %27 azalma ile 32. sırada olup 2014 yılında sahip olduğu kişi başına düşen temiz su miktarı 1m³tür. [Dünya ortalaması %15 azalma, Türkiye %16 azalma ile 81. (Dünya Bankası-2018)]

• 1 trilyon feet³ kanıtlanmış doğalgaz rezervine sahip Etiyopya, 92 ülke arasında 71. sıradadır. [Rusya Federasyonu 1. (2 katrilyon feet³), Türkiye 90. (170 milyar feet³)] (ABD-EIA)

• İnsani gelişmişlik endeksine göre, Etiyopya dünyada 189 ülke arasında 173. sıradadır. (Norveç 1., Türkiye 64.) (UN-2017)

• Ekonomik serbestlik endeksine göre, Etiyopya dünyada 186 ülke arasında 137. sıradadır. (Hong Kong 1., Türkiye 68.) (The

Heritage Foundation-2019)

- Küresel rekabetçilik açısından, Etiyopya dünyadaki 140 ülke arasında 122. sıradadır. (ABD 1., Türkiye 61.) (World Economic Forum-2018)
- İş yapma kolaylığı açısından, Etiyopya dünyada 190 ülke arasında 159. sıradadır. (Yeni Zelanda 1., Türkiye 43.) (Dünya Bankası-2018)

DIŞ TİCARET

- 2017 yılında 2,8 milyar dolarlık ihracatla dünyada 133. sırada olan ülkenin ihracat yaptığı başlıca ülkeler Çin, Somali, ABD, S. Arabistan, Almanya ve Hollanda'dır. Ülkenin ihracatında Türkiye %1,5 pay ile 20. sıradadır. (ITC-Trademap)

- Ülkenin 2017 yılında ihraç ettiği başlıca ürünler kahve, yağlı tohumlar, kesme çiçek, bakliyat, ayakkabı, soya fasulyesi ve altındır. (ITC-Trademap)
- 2017 yılında 14,7 milyar dolarlık ithalatla dünya ithalatında 111. sırada olan ülkenin ithalat yaptığı başlıca ülkeler Çin, ABD, Hindistan, Japonya, İtalya ve

Dış Temsilcilikler ve Uluslararası Etkinlikler Genel Müdürlüğü
Türkiye'dir. Ülkenin ithalatında Türkiye %3,7 pay ile 6. sıradadır. (ITC-Trademap)

- 2017 yılında ithal ettiği başlıca ürünler petrol yağları, tıbbi ilaçlar, palm yağı, motorlu taşıtlar, buğday, turbo jetler ve hava taşıtlarıdır. (ITC-Trademap)

İKİLİ TİCARİ VE EKONOMİK İLİŞKİLER

- 2018 yılında ülkeye ihracatımız 321 milyon dolardır. (bir önceki yıla göre %5 azalma) (T.C. Ticaret Bakanlığı)
- 2018 yılında ülkenin toplam ihracatımızdaki payı %0,2 olup 77. sıradadır. (T.C. Ticaret Bakanlığı)
- 2018 yılında ülkeden ithalatımız 34 milyon dolardır.

(bir önceki yıla göre %9 artış) (T.C. Ticaret Bakanlığı)

- 2018 yılında ülkenin toplam ithalatımızdaki payı %0,02 olup 107. sıradadır. (T.C. Ticaret Bakanlığı)
- 2019 yılının Ocak-Mayıs döneminde ülkeye ihracatımız geçen yılın aynı dönemine göre %38 oranında

Dış Temsilcilikler ve Uluslararası Etkinlikler Genel Müdürlüğü
artarak 167 milyon dolar olmuştur. (T.C. Ticaret Bakanlığı)

- 2019 yılının Ocak-Mayıs döneminde ülkeden ithalatımız geçen yılın aynı dönemine göre %21 oranında azalarak 18 milyon dolar olmuştur. (T.C. Ticaret Bakanlığı)
- 2018 yılında Etiyopya ile ticarete Türkiye'nin 287 milyon dolar dış ticaret fazlası verdiği gözlenmektedir. (T.C. Ticaret Bakanlığı)
- Türkiye'nin 2018 yılında yurtdışına gerçekleştirdiği 4 milyar dolar değerindeki toplam yurtdışı doğrudan yatırımda, Etiyopya 4 milyon dolar 35. sıradadır. (Hollanda 1.825 milyon \$ ile 1. (TCMB)

Ülkenin 2017 yılı toplam ithalatı dikkate alındığında;

- Demir veya alaşımsız çelikten çubuklar (dövülmüş, sıcak haddelenmiş, haddeleme işleminden sonra burulmuş olanlar dahil) (GTİP:7214) ithalatının %73,1'i (134,2 milyon \$),
- Plastikten hortumlar, borular ve bağlantı elemanları (manşon, nipel, dirsek, flanşlar, vb.) (GTİP:3917) ithalatının %53,9'u (77,4 milyon \$),

- Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş) (GTİP:1512) ithalatının %71,9'u (39,2 milyon \$),
- Makarnalar ve kuskus (GTİP:1902) ithalatının %93,3'ü (37,5 milyon \$),
- Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb. (GTİP:7308) ithalatının %12,8'i (31,3 milyon \$),
- Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya (GTİP:9619) ithalatının %66,1'i (15,7 milyon \$),

- Demir veya çelikten diğer eşya: (GTİP:7326) ithalatının %21,6'sı (15,1 milyon \$),

- Bakır teller (GTİP:7408) ithalatının %44,1'i (12,8 milyon \$),
- Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış) (GTİP:3004) ithalatının %2,2'si (10,1 milyon \$),
- Demir veya çelikten demiryolu ve tramvay hattı malzemesi (ray, makas dilleri, makas göbekleri, gergi çubukları, vb. (GTİP:7302) ithalatının %43,8'i (8,3 milyon \$),
- Demir veya alaşımsız çelikten filmaşın (sıcak hadelenmiş, kangal halinde) (GTİP:7213) ithalatının %77,5'i (7,9 milyon \$),

Türkiye'den yapıldığı görülmektedir.

PAZAR DEĞERLENDİRMESİ

Etiyopya 100 milyona yakın nüfusuyla Afrika kıtasının nüfus yoğunluğu en fazla olan 2. ülkesidir. Rekabete dayalı işçi ücretlerine göre çalışmaya ve eğitime hazır toplam 54 milyon aktif işgücü bulunmaktadır. COMESA üyesi olan Etiyopya'nın 400 milyon nüfusa sahip bölge pazarına ayrıcalıklı erişim imkanı bulunmaktadır. Bununla birlikte, neredeyse tüm ihraç mallarını Amerika, Kanada, Çin, Hindistan ve Avustralya pazarlarına gümrüksüz ve kota sınırlaması olmaksızın sunabilmektedir.

Son 14 yılda yıllık ortalama %11 büyüme oranı gerçekleştiren Etiyopya, dünyada en hızlı büyüyen ekonomilerden birisi olmuştur. Bu süre zarfında Etiyopya yabancı

doğrudan yatırımlarını %46 oranında artırmış ve Afrika Kıtasının en dinamik ülkeleri arasında yerini

Dış Temsilcilikler ve Uluslararası Etkinlikler Genel Müdürlüğü

almıştır. Etiyopya'nın bu başarısının altında en başta politik istikrar ve hükümetin uyguladığı ekonomi politikalarının başarısı yatmaktadır.

Etiyopya, bölgesel gelişime önem veren bir ülke durumundadır. Bu çerçevede, son yıllarda modern endüstri parkları ve Cibuti limanı ile başkent Addis Ababa'yı diğer önemli şehirlerle birleştiren elektrikli tren projeleri gerçekleştirmiştir. Ayrıca hizmet sektöründe agresif politikalar izleyen Etiyopya, özellikle havayolu taşımacılığında büyük yatırımlar gerçekleştirmiştir. Etiyopya Havayolları, şu anda 36 kargo ve 100 uluslararası ve 20 ulusal insan taşımacılığı destinasyon sayısı ile Dünyanın en önemli havayolu şirketlerinden birisi haline gelmiştir.

Etiyopya dünyada en az gelişmiş ülkelerden biridir. Diğer az gelişmiş ülkeler gibi Etiyopya'da da tarım sektörü tek büyük sektör konumunda olup, sektörün performansı tüm ekonominin performansına yön vermektedir. Sanayi sektörü ise gelişmenin başlangıç aşamalarında. Tarım sektörü dışında önemli bir

Dış Temsilcilikler ve Uluslararası Etkinlikler Genel Müdürlüğü

üretim gücü bulunmayan Etiyopya sanayi ürünlerinin hemen hemen tamamına yakını ithal etmektedir. Tarımsal ürünlerden elde ettiği ihracat geliri ile sanayi ürünleri ithalatını karşılayamayan Etiyopya, kronik bir biçimde dış ticaret açığı vermektedir. 2014 yılından itibaren 10 milyar doların üzerine çıkan dış ticaret açığının önümüzdeki yıllarda da devam etmesi beklenmektedir.

Gümrük tarife yapısı Etiyopya pazarına girişte bir engel olarak görülmemelidir. Çünkü gümrük vergilerinde eskiye oranla büyük indirimlere gidilmiştir. Genel olarak tekstil ürünleri, elektronik ürünler ile binek otomobillerin ithalatında uygulanan gümrük vergileri yüksek tutulmuştur. Yurt içinde üretimi bulunan mallarda yerli sanayii korumak amacıyla özellikle gümrük vergileri yüksek uygulanmaktadır.

Etiyopya ile ticaret yapanların karşılaştıkları en büyük zorluklardan birisi taşımacılıktır. Etiyopya'nın denize kıyısı yoktur ancak devlete ait Ethiopian Shipping Lines (ESL) adında bir deniz nakliye şirketi vardır.

Bu firma Etiyopya'ya ithalatta tekel konumundadır. Etiyopya'ya ithalatta prensip olarak nakliyenin ESL ile gerçekleştirilmesi zorunludur. ESL bu tekel hakkından yararlanarak nakliye hizmetlerini diğer denizcilik şirketlerinden daha pahalıya sunmaktadır. Son dönemde, bu uygulamadan dolayı Etiyopya ile bağlantılı limanlarda uzun kuyruklar oluşmuş, Hükümet konuya çözüm bulabilmek için, büyük yatırımcıların hammadde, ara madde, her türlü makine ve ekipman

ithalatında başka taşıma firmaları ile çalışabilmesine, Cibuti'den Etiyopya'ya kendi araçları ile mallarını getirmelerine izin vermiştir. Ancak liman ve gümrüklerdeki sıkıntı hala devam etmektedir.

Etiyopya'ya yapılacak ithalatların peşin akreditif açılarak yapılması zorunluluğu vardır. Özellikle bankalarda yeterli miktarda döviz olmadığı zamanlar akreditif açılması için beklemek gerekmektedir. Bu da hem ihracatçılarımızı hem de iç piyasaya yerel para karşılığı mal üretilip hammaddesini Etiyopya dışından dövizle alan yatırımcılarımızı olumsuz etkilemektedir. Ekonominin giderek serbestleştiği, küçük ve orta ölçekli yatırımların canlanmaya başladığı bu dönemde, çok çeşitli alanlarda sanayi ürünlerinin eksikliği görülen Etiyopya ile bu alanda işbirliğine gidilebileceği düşünülmektedir. Özellikle deri, tekstil-konfeksiyon, tarım aletleri, gıda, elektrikli ev aletleri, mutfak eşyaları gibi alanlarda faaliyet gösteren ülkemizin KOBİ'lerinin bu pazara yönelmelerinde büyük fayda görülmektedir. Etiyopya'nın, ülkemizin sanayi ürünleri için iyi bir pazar olabileceği düşünülmektedir. Etiyopya pazarına giren Türk mallarının önemli bir rekabet gücüne sahip oldukları gözlenmektedir.

Çin ve batılı ülkeler diğer Afrika ülkelerine olduğu gibi Etiyopya pazarına da büyük ilgi göstermekte olup, Etiyopya pazarını hem ihracat hem de yatırımlar açısından değerlendirmektedirler. Ülkemiz firmalarının (özellikle KOBİ'lerin) Etiyopya pazarına daha fazla ilgi göstermeleri ve özellikle özelleştirme

çalışmalarını yakından takip etmelerinde yarar görülmektedir. Etiyopya hükümetince özelleştirme programı uygulamaya konmuştur, özellikle Türk KOBİ'lerinin Etiyopya'daki özelleştirmelere iştirak etmesi mümkün görülmektedir.

Türkiye ile Etiyopya arasındaki siyasi ilişkiler her zaman istikrarlı bir seyir izlemiştir. Etiyopya ile Türkiye arasındaki ekonomik ve ticari ilişkiler de gittikçe gelişmekte olup, iki ülke karşılıklı olarak birbirlerine özel önem atfetmektedirler. Etiyopyalı firmalar ülkemiz ile dış ticaret yapmaya oldukça istekli olup, ülkemiz firmalarına ve ürünlerine büyük güven duymaktadırlar.

ÜLKEMİZ İÇİN ÖNCELİKLİ SEKTÖRLER

Tarım ve Hayvancılık:

Etiyopya çok büyük bir tarımsal potansiyele sahiptir. Deniz seviyesinden eksi 148 metreyle artı 4.620 metre arasında değişen bir coğrafyası vardır. Her yüksekliğin kendine ait tarımsal ve biyolojik potansiyeli mevcuttur.

Kış şartlarının yaşanmadığı Etiyopya'da tarım üretimi için iklim şartları çok müsaittir. Ancak, modern anlamda tarım üretimi mevcut değildir. Özellikle kaliteli tohum, gübreleme ve modern tarım yöntemleri ile birçok üründe hem iç piyasa hem de çevre ülkeler için üretim yapılabilir. Etiyopya'da üretim konusunda tarım alanında yatırım yapılabilecek başlıca ürünler hububat, yağlı tohumlar, bakliyat, kesme çiçek, kahve, çay, pamuk, palm bitkisi, yaş meyve ve sebze ve baharatlardır. Ülkede bitkisel ürünleri işleme yönünde çok geniş alanlarda yatırım imkanları bulunmaktadır.

Etiyopya, Afrika Kıtası'nda en çok büyük ve küçükbaş hayvana sahip ülkedir. Ülkenin canlı hayvan potansiyeli dikkate alındığında, et ve et ürünleri işleme, mezbaha ve kesimhane yatırımları ile deri üretimi ve işleme sanayi yatırımları, ülkeyi cazip hale getirmektedir.

Ayrıca, Ülkede önemli arıcılık potansiyeli bulunmaktadır. Etiyopya Afrika'nın önemli bir bal ve balmumu üreticisidir.

İmalat

İhracata dayalı büyüme stratejisi çerçevesinde tekstil ve konfeksiyon, deri ve deri ürünleri ve işlenmiş gıda ürünleri üretimine özel önem verilmektedir. Etiyopya'da yatırım yapılabilecek diğer imalat sanayi alanları şunlardır: Cam ve seramik ürünleri, kimyasal ürünler, ilaç ve eczacılık ürünleri, şeker, çimento, kağıt ve kağıtçılık ürünleri, plastikten ürünler ve inşaat malzemeleri.

Enerji

Etiyopya artan enerji ihtiyacına paralel olarak, yabancı sermayenin enerji üretimi ve iletimi alanında yatırım yapmasını teşvik etmektedir. Nil nehrinin ana kolunun (Mavi Nil) doğduğu ülke olan Etiyopya'da su kaynakları hidro-elektrik yatırımı için çok uygun olup, özellikle ABD ve AB ülkeleri bu alanda girişimlere başlamışlardır. Diğer önemli bir enerji yatırım alanı jeotermal enerjidir. Bu alanda hem Amerika, hem de Japonya Etiyopya'nın değişik bölgelerindeki jeotermal alanların işletmesini almışlardır. Halen bu alanda yatırım olanakları çok fazladır. Güneş enerjisi, Etiyopya'nın sahip olduğu iklim yapısından dolayı diğer bir önemli yatırım alanıdır.

Müteahhitlik

Etiyopya son zamanlarda alt yapı ve üst yapı çalışmalarına hız vermiştir. Son yıllarda firmalarımız Etiyopya'da önemli demiryolu ve karayolu yapım projeleri üstlenmiş olup, önümüzdeki dönemde çok sayıda Türk firmasının Etiyopya müteahhitlik sektörüne giriş yapması beklenmektedir.

Kaynak yetersizliğine rağmen, Etiyopya'da inşaat sektöründe son yıllarda çok hızlı gelişmeler yaşanmış ve ülke bir şantiye görünümüne bürünmüştür. Dünya Bankası, Afrika Kalkınma Bankası, diğer uluslararası mali kurum ve kuruluşlar ile yabancı hükümetler tarafından finanse edilen onlarca büyük altyapı projesinin inşaatları halen devam etmektedir.

Hidroelektrik santral projeleri, rüzgar ve güneş enerjisi projeleri, su ve kanalizasyon projeleri, kara yolu projeleri, çimento fabrikaları inşaatı, demir yolu projeleri, liman projeleri, nakil hatları projeleri, elektrifikasyon projeleri ve toplu konut projeleri bu kapsamda yürütülen önemli projelerdir. Etiyopya Hükümeti, önümüzdeki 10 yıl içerisinde altyapı ve üst yapı projelerine 65 milyar dolar yatırım yapmayı planlamaktadır.

Turizm

Etiyopya önemli bir turizm potansiyeline sahiptir. Ülkenin kendine özgü tarihi ve kültürel bir geçmişi vardır. Son yıllarda tur operatörleri kayda değer bir büyüme göstermektedir. Etiyopya'da şu an için en önemli turizm sektörü konferans turizmidir. Özellikle Afrika Birliği merkezinin Addis Ababa'da olması

nedeniyle şehir her zaman bir ya da birkaç uluslararası toplantıya ev

sahipliği yapmaktadır. Şehirde çok sayıda otel açılmıştır ve çok sayıda otel inşaatı devam etmektedir. Ancak, özellikle 5 yıldızlı otel

sayısı yetersizdir. Bu otellerde yer bulmak her zaman zordur, fiyatları diğer şehirlerdeki denklere göre yüksektir.

Madencilik

Etiyopya Madencilik Bakanlığı'na göre ülkede tespit edilmiş önemli miktarda altın, titanyum, platinyum, nikel, potasyum ve soda yatakları vardır. Ayrıca mermer, granit, kalker, kalay, alçıtaşı, değerli taşlar, demir cevheri, kömür, bakır, silis, diyotomit madenleri de mevcuttur. Jeotermal enerji, doğal gaz ve petrol potansiyelinin olduğu tahmin edilmektedir.

Bakanlıktan

TİCARET BAKANLIĞI DESTEKLERİ

Ticaret Bakanlığı destekleri hakkında daha kolay bilgi edinilmesi ve desteklerden faydalanan firma sayısının artırılması amacıyla **“Kolay Destek” web-sitesi** (<https://kolaydestek.gov.tr>) oluşturulmuştur. Söz konusu site üzerinden başvuru süreçleri adım adım görülmekte, başvuru evrakı doğrudan indirilebilmekte, destekler ile ilgilenen tüm personelin iletişim bilgileri tek noktada görülebilmektedir.

Sitede, ihracata yönelik devlet destekleri görsellerle daha anlaşılır bir şekilde ve mevzuat dilinden arındırılmış olarak animasyonlarla anlatılmaktadır. Ticaret Bakanlığı ihracat destekleri ile ilgili bilgi edinilebilecek genel nitelikli film ve fuar, e-ticaret, Eximbank, iş seyahati ve rapor, ofis-mağaza kira, küresel tedarik zinciri, pazara giriş ve tasarım desteklerine ilişkin filmlere (kolaydestek.gov.tr) sitesinden ulaşabilirsiniz.

TİCARET BAKANLIĞI DESTEKLERİ KAPSAMINDAKİ YURTDIŞI FUARLAR

Bakanlığımızca, mal ticaretine ilişkin uluslararası fuarlara firmalarımızın katılımları ve organizatörlerin tanıtım harcamaları, “Yurt Dışında Gerçekleştirilen Fuar Katılımlarının Desteklenmesine İlişkin 2017/4 sayılı Karar” kapsamında desteklenmektedir. Bu çerçevede, Bakanlığımızca belirlenip ilan edilen sektörel nitelikteki uluslararası fuarlara firmalarımızın bireysel katılımı, bunun yanı sıra, yetkilendirilen organizatörlerce düzenlenen fuarlara milli katılım ve sektöründe önde gelen prestijli fuarlara katılım belirli kalemlerde ve değişen tutarlarda desteklenmektedir.

Devlet desteği kapsamındaki fuarların listesi aşağıda verilen bağlantıda yer almaktadır:

(Bağlantı: <https://ticaret.gov.tr/ihracat/fuarlar>)

Kolay Desteğe Hoş Geldin!

Kolay Destek, sana Ticaret Bakanlığı tarafından verilen 14 farklı desteğin daha kolay ve anlaşılır biçimde sunulmasını amaçlayan bir sitedir. İhracat yaparken müşteri bulmaktan yurt dışında reklam vermeye, fuarlara katılmaktan müşterilerin için uygun kredi bulmaya kadar sayısız destek burada! İstediğin her desteği kolayca al, ihracatını artır.

Kolaydestek Kamu Spotu

Haydi, Hemen Başla!

TİCARET BAKANLIĞI YURTDIŞI TEŞKİLATI

Bakanlığımızın yurtdışındaki 163 merkezde hizmet veren Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği/Ofisi, Gümrük Müşavirliği/Ataşeliği ve Daimi Temsilciliklerinin detaylı iletişim bilgilerine aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir.

(Bağlantı: <https://www.ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati>)

TİCARET BAKANLIĞI UZMANA DANIŞIN UYGULAMASI

“Uzmana Danışın - <http://uzmanadanisin.ticaret.gov.tr>” uygulaması kullanılarak, doğrudan ilgili Birim ve uzman kadroya Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren konular itibarı ile bilgi talepleri iletilmektedir.

TİCARET BAKANLIĞI İLETİŞİM NOKTASI

Ticari bilgi talepleri, **0850 808 04 04** numaralı telefondan hafta içi 09:00 - 18:00 saatleri arasında hizmet sunan İletişim Noktası aranarak iletilabilmektedir. Bu saatlerin dışında sesli mesaj bırakılabilmektedir ve İletişim Noktası tarafından mesai saatleri içinde dönüş yapılmaktadır.

Ayrıca, ülke bilgisi talep etmek için **dtulke@ticaret.gov.tr** elektronik posta adresi üzerinden de iletişim kurabilirsiniz.

DIŞ TALEPLER BÜLTENİ

Ticaret Müşavirleri ve Ataşelerimiz tarafından görev yaptıkları ülkelere ait alım satım talepleri, işbirliği, fuar ve ihale bilgileri olmak üzere güncel dış ticaret fırsatlarının düzenli olarak duyurusunun yapıldığı Dış Talepler Bülteni, sadece ihracatçı firmalarımız ile ihracat yapan tüzel kişiliklere açık olup, firmalarımız üye oldukları Birlik numarası ve vergi numarası ile tüzel kişilikler ise üye oldukları Birlik numarası ve T.C. kimlik numarası ile sisteme giriş yaparak uygulamayı kullanabilmektedir.

(Bağlantı: <http://distalep.ticaret.gov.tr>)